

प्रश्न-① - शिखांकित पदानां प्रश्ननिर्माणं क्रियताम् -

- क) तत्र सुदर्शनः नाम नरपतिः आसीत् ।
- ख) विद्याहीनाः पुत्राः न शोभते ।
- ग) कीटः अपि सुतां शिरः औरोहति ।
- घ) मै पित्रा दुष्करं कृतम् ।
- ङ) लक्ष्मणः भरतस्य आगमनम् आर्याय निवेदयति ।
- च) अतिथीनां पूजकः स्यात् ।
- छ) न नम्रं दधि भुञ्जीत ।
- ज) दन्तान् न विधृष्येत् ।
- झ) पृथिव्यां त्रीणि शब्दानि सन्ति ।
- ञ) तरवः कलौहर्गर्भैः नम्राः भवन्ति ।
- ट) ब्राह्मणः राज्ञा श्राद्धार्थं निमन्त्रितः ।
- ड) कालः कायस्य रसं पिबति ।
- ड) सः पितुः सकाशम् आगच्छत ।
- ढ) श्वेतकेतुः उद्धृतस्वभावः अभवत् ।

प्रश्न ② -> शिखांकित पदानां ह्ये उचितम् अर्थं चित्वा लिखत -

1) ब्राह्मणस्य आर्यो शनातुं गता ।

(क) पुत्रः (ख) युवा (ग) पत्नी

2) नकुलः सर्पं व्यापाद्य खण्डशः कृतवान् ।

(क) खादित्वा (ख) हत्वा (ग) गत्वा

3) नवाम्बुभिः घनाः भूरिविलम्बिनः ।

(क) वृक्षाः (ख) मेघाः (ग) देवाः

4) सिद्धौ उत्सुकं न गच्छेत् ।

(क) सहायतायां (ख) सफलतायाम् (ग) सहयोगौ

5) अयं तै दयितः भ्राता भरतः ।

(क) कनिष्ठः (ख) अग्रजः (ग) प्रियः

प्रश्न-① → सन्धिं कुरुत

(अ) वाक् + जालम् =

पुरा + नम =

निर् + शैगः =

जगत् + ईशः =

नमः + करः =

नमः + तै =

शमः + च =

धनुः + विद्या =

प्रश्न (आ) विच्छेदं कुरुत

पुत्रोऽहम् =

कीदोऽपि =

कश्चित् =

वाग्भूषणम् =

सदाचारः =

एतच्चित्रम् =

उल्लेखः =

प्रश्न-② → वर्णवियोजनम् कुरुत

(अ) धार्मिकः =

उच्चारणम् =

विद्यालयः =

मन्त्रिणः =

क्षत्रियः =

प्राचार्यः =

(आ) अभ्यासः = अ + भ + --- + आ + स + अः

त्रीणि = त + --- + ई + ण + इ

द्वेषुम् = द + ए + अ + ष + --- + उ + म्

प्रश्न-③ → वाक्यानुसारेण उचितरूपं निर्माय रिक्तस्थानानि पूरयत

1) भरतः --- भ्राता अस्ति । (शम)

2) --- आश्रमे मधुरं फलम् अस्ति । (साधु)

3) कृष्णः --- विना कुत्रापि न गच्छति । (शधा)

4) तत्र --- सन्ति । (किम्)

5) उद्याने चत्वारः --- कीडन्ति । (बालक)